

Tariffnemnda
Arbeids- og inkluderingsdepartementet
Postboks 8019 Dep
0030 OSLO

Deres ref:
TN-200800812

Vår ref:
#1784924/2

Saksansvarlig advokat:
Tarjei Thorkildsen

Dato:
Oslo, 8. desember 2008

FORSKRIFT OM DELVIS ALLMENNGJØRING AV LANDSOVERENSKOMSTEN FOR ELEKTROFAGENE – HØRINGSUTTALELSE

1 INNLEDNING

Det vises til høringsbrev og høringsnotat fra Tariffnemnda av 4. november 2008 vedrørende forskrift om delvis allmenngjøring av Landsoverenskomsten for elektrofagene ("LOK").

Vi vil i det følgende komme med enkelte bemerkninger på vegne av Norsk Teknologi i anledning høringen. For øvrig viser vi til våre tidligere brev til Tariffnemnda av 6. og 20. juni d.å. Våre uttalelser der gjøres fremdeles gjeldende.

Vi er gjort kjent med utkast til høringsuttalelse fra NHO, som tiltres.

2 IKKE GRUNNLAG FOR ALLMENNGJØRING

LOs påstander knyttet til at "lønsdumping" er et omfattende problem i elektrobransjen, har gjennom saksbehandlingen blitt tilbakevist. Inntrykket er tvert i mot at det i det alt vesentlige er meget ryddige forhold innen bransjen, og ikke minst at utenlandske arbeidstakere selv er svært tilfredse med de gjeldende ordninger – så tilfredse at det i mange tilfeller er mer attraktivt å forbli ansatt i utleievirksomhetene fremfor å ta ansettelse i lokale norske selskaper. Det er dermed ikke godtgjort at utenlandske arbeidstakere utfører arbeid på vilkår som samlet sett er påviselig dårligere enn hva norske arbeidstakere gjør. Etter vår oppfatning må det derimot legges til grunn at utenlandske elektrikere har lønns- og arbeidsvilkår som samlet sett er likeverdig med det norske arbeidstakere har. Sett hen til de opplysninger som har fremkommet gjennom saksforberedelsen, er det for øvrig heller ingenting som taler for at det er nødvendig med allmenngjøring.

Videre nevnes at Norsk Teknologi over lang tid har nedlagt et betydelig arbeid for å sikre ryddige lønns- og arbeidsvilkår i bransjen, herunder har dette blant annet vært

tema i de fleste møter med medlemsbedriftene de siste to årene. Slik Norsk Teknologi ser det, har dette arbeidet bidratt sterkt til at det i dag er meget velordnede forhold i bransjen, hvilket for så vidt underbygges av den manglende dokumentasjon for det motsatte fra LO/EL & ITs side.

Vi vil i det følgende kort knytte noen bemerkninger til enkelte selskaper som har blitt trukket frem under saksbehandlingen, blant annet i den muntlige høringen:

- Da det ble oppdaget uheldige forhold knyttet til selskapet Rent AS, valgte den aktuelle elektrobedriften straks å si opp kontraktsforholdet, og dette opphørte i mai 2007. Saken viser at bransjen selv rydder opp i uønskede forhold.
- Hva gjelder selskapet Personalkraft AS, så benyttes ikke dette av de anførte verftene innen skipsselektro. Eventuelle forhold knyttet til dette selskapet, er følgelig ikke relevante ved Tariffnemndas vurdering av om det er grunnlag for allmenngjøring og om det bør skje.
- LOs opplysninger om at ansatte i MES arbeider i Norge med polsk lønn (ca. NOK 33 per time), er som det fremkom under den muntlige høringen direkte feil. Den aktuelle personen har en avtale der arbeid i Norge lønnes med Euro 13, hvilket tilsvarer ca. NOK 116 per time. I tillegg kommer full dekning av reise, bolig, transport, kost mv. Det er for øvrig påfallende at dette ikke fremkommer av referatet fra høringen.
- Forholdene det er vist til vedrørende selskapet Elektromontazje er irrelevante for nærværende sak. Det aktuelle arbeidet som ble utført fulgte Maskindirektivet og ligger uansett utenfor LOK.

Dette viser igjen at det ikke er grunnlag for LO og EL & ITs generelle påstander om at "lønsdumping" er utbredt i elektrobransjen. Dersom slik "lønsdumping" er utbredt og utgjør et omfattende problem, burde det være mulig for LO/EL & IT å fremlegge relevant og korrekt dokumentasjon som kan underbygge slike påstander. Det er imidlertid ikke gjort. Under enhver omstendighet har Tariffnemnda en selvstendig plikt til å sørge for sakens opplysning. Når heller ikke Tariffnemnda har innhentet dokumentasjon som kan underbygge slike påstander, må det være klart at det ikke foreligger slike "påviselig" dårligere lønns- og arbeidsvilkår som kreves etter allmenngjøringsloven.

Ingen av de anførte eksempler på lønsdumping knytter seg til de ansatte ved virksomheter der de utenlandske arbeidstakerne utfører arbeid. Videre synes det erkjent og allment akseptert at oppdragsgiverne betaler en samlet kostnad for den utenlandske arbeidskraften som minst svarer til det lønnsnivået som følger av LOK. Anførlene om lønsdumping knytter seg følgelig til hvordan vikarbransjen håndterer avlønningsspørsmålet i forhold til sine ansatte. Vi minner i den forbindelse om at det for tiden pågår en prosess mellom LO og NHO på bakgrunn av at LO har bedt om at det

utformes en egen avtale for vikarbransjen. I en slik situasjon vil det å fatte vedtak om allmenngjøring være et galt og unødvendig virkemiddel å ta bruk.

Videre viser vi til at det i EU nylig er vedtatt et eget vikarbyrådirektiv som nettopp tar sikte på å styrke vikarbyråansattes stilling når de sendes ut til brukervirksomheter. Hovedpoenget i direktivet er at vikarbyråansatte skal ha rett til de samme vesentlige lønns- og arbeidsvilkår som de ansatte i den aktuelle brukervirksomhet de blir utsendt til. Direktivet vil dermed i all hovedsak ivareta de samme hensyn som søkes gjort gjennom allmenngjøring, og allmenngjøring vil av den grunn være unødvendig og uhensiktsmessig.

Vikarbyrådirektivet tar videre ved å innføre beskyttelsesregler sikte på nettopp å forhindre øvrige restriksjoner på samhandelen, se blant annet direktivets fortale avsnitt 18. Allmenngjøring er som kjent en restriksjon i EØS-avtalens forstand, og også på denne bakgrunn er det unødvendig og uhensiktsmessig å fatte vedtak om allmenngjøring på dette området.

Samlet sett er det på denne bakgrunn ikke grunnlag for allmenngjøring slik forskriftsutkastet legger opp til. Etter vår oppfatning må det tvert i mot legges til grunn at det her er tale om en meget ryddig og velordnet bransje hva gjelder utenlandske arbeidstakere lønns- og arbeidsvilkår, og at utenlandske arbeidstakere i bransjen samlet sett har likeverdige lønns- og arbeidsvilkår med det norske arbeidstakere har. Vi nevner i den forbindelse at bransjen er strengt regulert og underlagt en rekke offentligrettslige krav, og at oppdragsgiverne blant annet av den grunn er svært nøye med hvilke oppdragstakere som anvendes.

For øvrig nevnes at Tariffnemnda i en nødvendighetsvurdering også bør se hen til konsekvensene av et eventuelt allmenngjøringsvedtak. I så måte må det ikke minst sees hen til dagens situasjon og de gjeldende fremtidsutsikter, herunder forventet arbeidsledighet i Norge i 2009. Etter Norsk Teknologis syn vil et vedtak om allmenngjøring føre til at mer av skipsutrustning/skipsproduksjon vil skje utenfor Norge, idet det er det eneste alternativet for å opprettholde konkurransenivået for norsk skipsindustri, og for å gjennomføre allerede inngåtte kontrakter. Dersom industrien ikke makter å flagge ut pågående prosjekter, vil alternativet være en betydelig nedbygging av egenkapitalen i bransjen med dertil hørende sannsynlighet for flere konkurser.

3 FORSKRIFTENS ANVENDELSESOMRÅDE OG UTFORMING

Forskriften er foreslått å gjelde for alle arbeidstakergrupper og alle typer virksomhet i hele landet som hører inn under tariffavtalens virkeområde, med unntak av det som omfattes av Offshoreavtalen 2008-2010.

Fra LOs side er det kun fremlagt dokumentasjon av noen relevans innenfor området skipsselektro. Innenfor andre områder, slik som eksempelvis alminnelig, landbasert

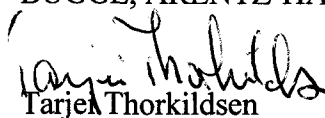
elektroarbeid, er det ikke engang forsøksvis fremlagt dokumentasjon som kan underbygge et krav om allmenngjøring.

Idet allmenngjøring ikke skal skje i større utstrekning enn hva som er nødvendig, er det etter vår mening klart at det uansett ikke kan fattes vedtak om allmenngjøring med det anvendelsesområdet som det er lagt opp til i forskriftsutkastet. Det er på ingen måte dokumentert at det er nødvendig å allmenngjøre LOK for hele landet og for alle arbeidstakergrupper og alle typer virksomhet. Det vil ikke være adgang til å allmenngjøre på bred basis "for sikkerhets skyld".

Vi nevner også at det i enkelte av merknadene til forskriftsutkastets bestemmelser (se merknadene til §§ 3 og 7) er vist til LOK § 9, uten at de aktuelle deler av LOK § 9 er foreslått inntatt i selve forskriften. Etter vår oppfatning innebærer dette en uryddig lovgivningsteknikk som er retts teknisk uheldig og som åpner for usikkerhet knyttet til tolkningen og anvendelsen av forskriftens bestemmelser. Merknadenes henvisninger til hele eller deler av bestemmelser i LOK som ikke er inntatt i forskriften, bør derfor utelates.

Hva gjelder de foreslåtte bestemmelser knyttet til allmenngjøring av arbeidstids-, overtid- og skiftbestemmelser i LOK, viser vi til at dette vil være i strid med EØS-retten, jf. våre tidligere brev samt NHOs høringsuttalelse. Tariffnemnda har en selvstendig plikt til å hensynta Norges EØS-rettslige forpliktelser, og de nevnte bestemmelser bør av den grunn under enhver omstendighet ikke allmenngjøres.

Med vennlig hilsen
BUGGE, ARENTZ-HANSEN & RASMUSSEN

Tarjei Thorkildsen
Advokat